

**MUNI
PED**

BOZP

Ing. Nikola Straková

BOZP – s tím si není radno zahrávat

- <https://www.loupak.fun/video/srandicky/15364-bezpecnost-na-pracovisti>

Stručná historie

- Raný kapitalismus (16.-17. st.)
 - Péče o bezpečnost a hygienu práce opomíjena
- Průmyslová revoluce (18.-19. st.)
 - Zavádění bezpečnostních a hygienických opatření stále opomíjeno
 - Začátky používání strojů a nových zařízení
 - Zvýšené riziko práce a četnosti úrazů
- Konec 19. st. - 20. st.
 - Politický tlak – velký počet úrazů i hromadných -> tlak zam-ců na podnikatele
 - Ekonomické důsledky – finanční výdaje spojené s úrazy
 - => výhodnější je úrazům předcházet

První zákony zajišťující bezpečnou a zdravotně nezávadnou práci

- r. 1891 – v Německu novela živnostenského řádu
- r. 1854 – Rakousko-Uhersko a obecný horní zákon
- r. 1885 – novela živnostenského řádu
- r. 1893 – zákon o ochraně průmyslových a továrních zam-ců proti nehodám a živnostenských dozorcích
- Opatření nejprve pro zařízení obzvlášt' nebezpečná (doly, hutě, sklárny, ...)

Intenzivnější starost o bezpečí zam-ců

- Mezi dvěma světovými válkami
- Vydána řada obecných a zvláštních předpisů
 - Např. všeobecné předpisy na ochranu života a zdraví pomocných dělníků
- Po 2. světové válce
 - Zvýšená pozornost věnovaná problematice bezpečnosti práce a ochraně zdraví při práci
 - Zejména na našem území
 - Evropa obnovovala válkou zničené hospodářství
 - Důležitost této problematiky dále vzrostla při rozvoji průmyslové výroby a rozmachu jaderné energetiky
- 20. – 21. st.
 - Zaměření pozornost příslušných orgánů evropských struktur

Význam BOZP

- Každá FO koná práci vždy v určitém pracovním prostředí a za určitých pracovních podmínkách.
 - Pracovní podmínky – co nejpříznivější, přizpůsobeny tělesným a duševním potřebám zaměstnanců -> omezení rizika práce na minimum (zejména při práci se škodlivými látkami a na zvláště rizikových pracovištích)
- Vznik poškození zdraví/ohrožení života
 - = zvýšené náklady

Zvýšené náklady při poškození zdraví

1. Postižený je vyřazen z pracovního procesu (trvale nebo na určitou dobu)
 - Zam-tel se o něho musí postarat
 - Zam-nec nepřináší žádný finanční ekvivalent
 - Vliv na efektivitu a rentabilitu práce
2. Následky na zdraví nebo na životě
 - Otázka znovu zapojení do pracovního procesu
 - Event. nutnost změny kvalifikace (plus omezení v občanském životě)
3. Povinnost zam-tele nahradit zam-ci způsobenou škodu
 - Zákonné pojištění – přírážka k pojistnému v případě opakujících se úrazů

Funkce BOZP

1. Prevence/ochranná funkce

- Užívání nových technických poznatků moderní vědy si žádá zavádění nových opatření

2. Hospodářsko -organizační funkce

- Problematika produktivity práce
- Vliv faktorů jako jsou: únava, jednostranná dlouhodobá nadměrná zátěž, psychické napětí, vliv mechanizace a automatizace a robotizace, používání počítačové techniky, ...
- dále: zařízení pracoviště, osvětlení, větratelnost místností, klimatizace
- dále: úroveň výchovy, zdravotní péče, životního prostředí, identifikace a hodnocení rizik, program prevence havárií, ...

Vhodné osvětlení ve školách

- https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/svetlo-vliv-skola-student-mysleni-mozek-poznavani-slunce-zarivky-cvut-vyzkum.A191126_144626_domaci_pmk

Právní úprava BOZP

- Listina základních práv a svobod
 - Čl. 31: právo na ochranu zdraví
 - Čl. 28 právo zam-ců na uspokojivé pracovní podmínky
 - Čl.29 právo žen, mladistvých a osob zdravotně postižených na zvýšenou ochranu v pracovních vztazích
- Zákoník práce § 101 – 108
- Zákon č. 309/2006 Sb.
 - *Zákon, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci)*
- Prováděcí předpisy...

Prováděcí právní předpisy

1. Provedení zákona 262/2006 Sb., zákoníku práce v oblasti

BOZP

- Nařízení vlády č. 201/2010 Sb.
Nařízení vlády o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu
- Nařízení vlády č. 390/2021 Sb.
Nařízení vlády o bližších podmínkách poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků

2. Provedení zákona 309/2006 Sb.

- Nařízení vlády č. 591/2006 Sb.
Nařízení vlády o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích
- Nařízení vlády č. 592/2006 Sb.
Nařízení vlády o podmínkách akreditace a provádění zkoušek z odborné způsobilosti

Další prováděcí předpisy

- Nařízení vlády č. 361/2007 Sb.
 - *Nařízení vlády, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci*
- Nařízení vlády č. 378/2001 Sb.
 - *Nařízení vlády, kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí*
- Nařízení vlády č. 375/2017 Sb.
 - *Nařízení vlády o vzhledu, umístění a provedení bezpečnostních značek a značení a zavedení signálů*
- Nařízení vlády č. 27/2002 Sb.
 - *Nařízení vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při práci související s chovem zvířat*
- Nařízení vlády č. 339/2017 Sb.
 - *Nařízení vlády o bližších požadavcích na způsob organizace práce a pracovních postupů při práci v lese a na pracovištích obdobného charakteru*
- Nařízení vlády č. 168/2002 Sb.
 - *Nařízení vlády, kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky*
- Nařízení vlády č. 406/2004 Sb.
 - *Nařízení vlády o bližších požadavcích na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v prostředí s nebezpečím výbuchu*
- Nařízení vlády č. 101/2005 Sb.
 - *Nařízení vlády o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí*
- Nařízení vlády č. 362/2005 Sb.
 - *Nařízení vlády o bližších požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na pracovištích s nebezpečím pádu z výšky nebo do hloubky*

Mezinárodní dokumenty k BOZP závazné pro ČR

- Úmluvy Mezinárodní organizace práce
- Evropská sociální charta
- Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech přijaté v rámci OSN
- Dokumenty EU
- Charta základních práv EU
- ...

BOZP

- Hlavní cíl = předcházet a omezovat rizika ohrožující či poškozující život a zdraví zam-ců při práci
- Odpovědni jsou vedoucí zam-ci
 - Na všech stupních řízení v rozsahu svých funkcí
- Zam-tel je povinen provádět pravidelnou kontrolu úrovně této bezpečnosti
- Náklady spojené se zajišťováním bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je povinen hradit zam-tel

Povinnosti zam-tele

- Stanoveny v ZP
- Patří k nim zejména:
 - nepřipustit, aby zam-nec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti
 - Zajistit školení o předpisech BOZP, ověřovat jejich znalosti, soustavně kontrolovat jejich dodržování
 - Zajistit poskytnutí první pomoci
 - Zajistit dodržování zákazu kouření na pracovišti
 - Poskytovat zam-cům osobní ochranné pracovní prostředky (oděv, obuv, čisticí prostředky)
 - Umístit na pracovištích bezpečnostní značky a signály
 - Dodržovat bezpečnostní a hygienické limity pracovního prostředí (rozměry, povrch, osvětlení, úklid aj.) a sledovat pravidelným měřením hodnoty rizikových faktorů (hluk, zážení, teplo, vlhkost)
 - Kontrolovat technický stav zařízení a odstraňovat zjištěné závady
 - Vyšetřit příčiny a okolnosti vzniku pracovního úrazu

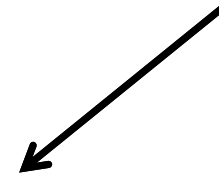
Práva a povinnosti zam-ce

– Zejména

- Účastnit se školení BOZP
- Dodržovat předpisy a pokyny k zajištění BOZP
- Dodržovat při práci stanovené pracovní postupy
- Používat osobní ochranné pracovní pomůcky
- Oznamovat nadřízenému nedostatky a závady na pracovištích
- Nepožívat alkoholické nápoje a návykové látky na pracovišti a v pracovní době ani mimo pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště
- Nekouřit na pracovištích
- Podrobit se na pokyn stanoveného vedoucího zam-ce zjištění, zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek

Zákoník práce § 349

Další zákony, nařízení vlády, vyhlášky ministerstev a jiných správních celků apod.)

- Právní a ostatní předpisy k zajištění BOZP jsou:
 - předpisy na ochranu života a zdraví,
 - předpisy hygienické a protiepidemické,
 - technické předpisy, technické dokumenty a technické normy, stavební předpisy,
 - dopravní předpisy,
 - předpisy o požární ochraně
 - a předpisy o zacházení s hořlavinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a chemickými směsmi a jinými látkami škodlivými zdraví, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví.
- Pokyny k zajištění BOZP jsou:
 - konkrétní pokyny dané zaměstnanci vedoucími zaměstnanci, kteří jsou mu nadřizeni.

Speciální ochrana pro mladistvé

- omezení pro zaměstnance ve věku 15 – 18 let

Příklady omezení

- maximální délka směny v jednotlivých dnech nesmí překročit 8 hodin (§79a ZP)
- pokud mladiství pracují ve více pracovněprávních vztazích, nesmí v souhrnu pracovat víc než 40 hodin týdně (§79a ZP)
- přestávka na jídlo a oddech se poskytuje již po 4,5 hodinách práce (§88 ZP)
- minimální nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směnami činí nejméně 12 hodin (§90 ZP)
- nepřetržitý odpočinek v týdnu činí nejméně 48 hodin (§92 ZP)
- zákaz práce přesčas a práce v noci, až na zákonem výslovně stanovené výjimky (§245 ZP)
- povinnost poskytovat mladistvým zaměstnancům zvýšenou péči a zaměstnávat je jen pracemi přiměřenými jejich fyzickému a rozumovému rozvoji (§244 ZP)
- zákaz některých rizikových prací, např. práce pod zemí při těžbě nerostů a při ražení tunelů a štol (§246 ZP)
- zákaz sjednání dohody o odpovědnosti za svěřené hodnoty (tzn. dohody o hmotné odpovědnosti) a za ztrátu svěřených věcí (§252 a 255 ZP)

Kontrola stavu a dodržování BOZP

– Provádějí:

- Odborové orgány
- Zástupci pro oblast BOZP
- Státní úřad inspekce práce
- Oblastní inspektoráty práce

– Státní úřady mají právo:

- Vstupovat do všech prostorů zam-tele
- Vyžadovat potřebné podklady
- Nařizovat odstranění zjištěných závad
- Udělit zam-teli příslušnou pokuty za porušení předpisů v BOZP

Bezpečnost práce aneb jak rychle umřít

– <https://www.youtube.com/watch?v=AKzbuKktMOY>

MUNI
PED

Hezký zbytek dne.

A buďte na sebe opatrní.